

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης»

Α΄. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Η σύναψη γάμου ή συμφώνου συμβίωσης στη χώρα μας νοείται και επιτρέπεται μόνο μεταξύ ετερόφυλων ζευγαριών. Ως αποτέλεσμα, ένας σημαντικός αριθμός προσώπων αποκλείεται στην Ελλάδα από την άσκηση του συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού ή της ταυτότητας φύλου.

2. Ο αποκλεισμός αυτός συνιστά απαγορευμένη διάκριση, παραβιάζει το διεθνές, ευρωπαϊκό και ενωσιακό δίκαιο και το Ελληνικό Σύνταγμα, έχει δε καθημερινά σοβαρές και επαχθείς συνέπειες για μεγάλο αριθμό ανθρώπων, που υποβάλλονται καθημερινά σε δυσμενείς διακρίσεις και στερούνται στοιχειωδών δικαιωμάτων: ρύθμιση οικογενειακών σχέσεων, κληρονομικών δικαιωμάτων, φορολόγηση, ασφάλιση, δικαίωμα σε επιδόματα και λοιπά ευεργετήματα που προβλέπονται για τους συζύγους/συντρόφους, στέρηση ακόμη και του δικαιώματος να θεωρηθούν πλησιέστεροι συγγενείς σε περιπτώσεις σοβαρής ασθένειας του συντρόφου τους και να συμμετέχουν σε αποφάσεις που αφορούν την περίθαλψη και νοσηλεία του.

3. Στην πλειοψηφία τους οι εθνικές νομοθεσίες των λοιπών ευρωπαϊκών κρατών ρυθμίζουν με θετικό τρόπο την συμβιωτική σχέση ομόφυλων προσώπων, είτε με την πρόβλεψη δυνατότητας σύναψης γάμου (Βέλγιο, Γαλλία, Ισλανδία, Ολλανδία, Νορβηγία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο) είτε/και με την πρόβλεψη δυνατότητας σύναψης συμφώνου συμβίωσης (Ανδόρα, Γαλλία, Τσεχία, Δανία, Φιλανδία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Σλοβενία, Ελβετία, Κροατία) με διαβαθμίσεις και παραλλαγές σε παρεπόμενα δικαιώματα. Χαρακτηριστική περίπτωση η Γαλλία, η οποία, εντελώς πρόσφατα, το 2013 νομοθέτησε και το γάμο μεταξύ ομοφύλων, παρότι από τη δεκαετία του 1990 ρυθμιζόνταν θεσμικά οι συμβιωτικές σχέσεις ομοφύλων στο πλαίσιο του Συμφώνου Συμβίωσης, το οποίο δεν κατοχύρωνε μόνο τα πλήρη κληρονομικά δικαιώματα και το δικαίωμα στην υιοθεσία.

4. Η Ελλάδα συγκρατάται στα κράτη, στα οποία δεν επιτρέπεται κάθε οιονδήποτε τρόπο η θεσμική ρύθμιση συμβίωσης μεταξύ ομοφύλων προσώπων. Η παντελής απουσία θεσμικής ρύθμισης και η απόλυτη αδυναμία άσκησης του δικαιώματος ομόφυλων προσώπων στην οικογενειακή ζωή, λόγω και της απουσίας αποτελεσματικών ένδικων μέσων για τη διεκδίκησή του στη χώρα μας, οδήγησε σε προσφυγές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και σε πρόσφατη καταδίκη της χώρας μας, για παραβιάσεις του άρθρου 8 (δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) και του άρθρου 14 (απαγόρευση διακρίσεων) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕυρΣΔΑ). Το ΕΔΔΑ είχε ήδη σε προγενέστερο στάδιο αξιολογήσει, ως ιδιαίτερης σημασίας τις παραβιάσεις των άρθρων 8 και 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα

Δικαιώματα του Ανθρώπου και, τον Σεπτέμβριο του 2012, παρέπεμψε την πρώτη κατατεθείσα προσφυγή στην Ολομέλεια, όπου και συζητήθηκε κατά τη συνεδρίαση της 16ης Ιανουαρίου του 2013, ενώ στις 7 Νοεμβρίου 2013 ελήφθη η ως άνω απόφαση, με την οποία κρίθηκε ότι η χώρα μας παραβιάζει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

5. Το δικαίωμα στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, στην ελεύθερη έκφραση και στην οικογενειακή ζωή χωρίς καμία διάκριση, κατοχυρώνονται από το διεθνές και το ενωσιακό δίκαιο και το Ελληνικό Σύνταγμα.

6. Ειδικότερα: Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Συντάγματος, πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, υποχρέωση η οποία διατρέχει την ελληνική έννομη τάξη. Το Σύνταγμα κατοχυρώνει, επίσης, το δικαίωμα κάθε ανθρώπου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του (άρθρο 5 παρ.1) ενώ διασφαλίζει απόλυτα την προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας κάθε ανθρώπου χωρίς διάκριση (άρθρο 5 παρ.2).

7. Η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων με βάση τα ιδιαίτερα φυσικά, κοινωνικά, ιδεολογικά ή πολιτισμικά χαρακτηριστικά ομάδων ή προσώπων (όπως η φυλή, το χρώμα, η θρησκεία, οι γενεαλογικές καταβολές, η εθνική ή εθνοτική καταγωγή, η αναπηρία, το φύλο, ο σεξουαλικός προσανατολισμός ή η ταυτότητα φύλου) θεμελιώνεται στην προστασία της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, καθώς και στις αρχές της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης. Η αρχή αυτή διατυπώνεται σε πολλά διεθνή κείμενα και συμβάσεις: στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Ο.Η.Ε, στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, στη Διεθνή Σύμβαση «περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων» του 1966 (κύρωση με το ν.δ. 494/1970), στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989, στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και στις Ιδρυτικές Συνθήκες και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

8. Κάθε άνθρωπος, χωρίς καμία διάκριση, έχει δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή. Δεν επιτρέπεται αποκλεισμός κανενός προσώπου από το δικαίωμα στην οικογενειακή και ιδιωτική ζωή, αλλά ούτε και περιορισμός στην ελευθερία ανάπτυξης της προσωπικότητας και της ελευθερίας έκφρασης.

9. Η παρούσα πρόταση νόμου για τη θεσμική ρύθμιση των συμβιωτικών σχέσεων των ομόφυλων ζευγαριών έχει σκοπό να θεραπεύσει, με θετικά μέτρα, τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των ΛΟΑΔ/ΛGBT προσώπων στην Ελλάδα, παραβιάσεις χρόνιες και συστηματικές και βρίσκουν έρεισμα στην Ελληνική νομοθεσία. Κρίνεται, δε, αναγκαία προς την κατεύθυνση της εξάλειψης των διακρίσεων και της ισότητας της μεταχείρισης και απαντά σε ένα διαχρονικό και επιτακτικό πλέον αίτημα των Φορέων και Συλλογικοτήτων της ΛΟΑΔ/ΛGBT κοινότητας που αντανakλά και την ανάγκη της κοινωνίας.

10. Πέραν της δυνατότητας σύναψης Συμφώνου Συμβίωσης και από ομόφυλα πρόσωπα, προτείνεται με την παρούσα πρόταση νόμου ένα ολοκληρωμένο ρυθμιστικό

πλαίσιο προκειμένου το Σύμφωνο Συμβίωσης να καταστεί ασφαλέστερο πλαίσιο για τους θεσμικά αναγνωριζόμενους συντρόφους ανεξαρτήτως φύλου. Προτείνεται, λοιπόν, η κατάργηση του ισχύοντος ν. 3719/2008 περί σύναψης Συμφώνου Συμβίωσης και η θεσμοθέτηση ενός νέου θεσμικού πλαισίου για το Σύμφωνο Συμβίωσης με ανάλογες ρυθμίσεις προς τον πολιτικό γάμο.

Β'. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1

Στο άρθρο 1, καθορίζεται η Σύσταση του Συμφώνου Συμβίωσης, ως συμφωνία δύο ενηλίκων προσώπων, διαφορετικού ή του ίδιου φύλου, με την οποία οργανώνουν τη συμβίωσή τους.

Άρθρο 2

Στο άρθρο 2 ορίζονται οι προϋποθέσεις για τη σύναψη Συμφώνου Ελεύθερης Συμβίωσης.

Άρθρο 3

Στο άρθρο 3 καθορίζονται τα πρόσωπα που μπορούν να επικαλεσθούν λόγους σχετικής ακυρότητας του Συμφώνου Ελεύθερης Συμβίωσης.

Άρθρο 4

Στο άρθρο 4 προβλέπεται η διαδικασία λύσης του Συμφώνου Ελεύθερης Συμβίωσης.

Άρθρο 5

Στο άρθρο 5 περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για το επώνυμο των συμβιούντων σε Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης.

Άρθρο 6

Στο άρθρο 6 ρυθμίζονται οι περιουσιακές σχέσεις των συμβιούντων σε Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης.

Άρθρο 7

Στο άρθρο 7 ρυθμίζονται ζητήματα διατροφής μετά τη λύση του Συμφώνου Ελεύθερης Συμβίωσης.

Άρθρο 8

Στο άρθρο 8 ρυθμίζονται ζητήματα τεκμηρίου πατρότητας για τέκνα γεννημένα κατά τη διάρκεια του Συμφώνου Ελεύθερης Συμβίωσης.

Άρθρο 9

Στο άρθρο 9 ρυθμίζονται ζητήματα του επωνύμου των τέκνων που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης.

Άρθρο 10

Στο άρθρο 10 ρυθμίζονται ζητήματα γονικής μέριμνας των τέκνων που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης.

Άρθρο 11

Στο άρθρο 11 ρυθμίζονται ζητήματα κληρονομικών δικαιωμάτων των συμβιούντων με ανάλογες ρυθμίσεις προς τον πολιτικό γάμο.

Άρθρο 12

Στο άρθρο 12 ρυθμίζονται ζητήματα δικαιωμάτων και ρυθμίσεων δημοσιούπαλληλικού, εργατικού, ασφαλιστικού, συνταξιοδοτικού, φορολογικού και δημοσιονομικού δικαίου με ανάλογες ρυθμίσεις προς τον πολιτικό γάμο.

Άρθρο 13

Στο άρθρο 13 προβλέπεται δικαίωμα των συμβιούντων στη χορήγηση άδειας διαμονής ως συντρόφων έλληνα πολίτη, πολίτη Ε.Ε. ή νομίμως διαμένοντος αλλοδαπού, αντιστοίχως με τα προβλεπόμενα για τους έγγαμους συντρόφους.

Άρθρο 14

Στο άρθρο 14 ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου.

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Για όλους τους παραπάνω λόγους υποβάλλουμε την παρακάτω πρόταση νόμου.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Σύμφωνο Ελεύθερης Συμβίωσης

Άρθρο 1 Σύσταση

Η συμφωνία δύο ενηλίκων προσώπων, διαφορετικού ή του ίδιου φύλου, με την οποία οργανώνουν τη συμβίωσή τους (σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης) καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Η συμφωνία γνωστοποιείται δια δηλώσεως στον ληξιαρχο του τόπου κατοικίας τους και καταχωρίζεται σε ειδικό ληξιαρχικό βιβλίο, από το οποίο εκδίδεται και σχετικό απόσπασμα.

Άρθρο 2 Προϋποθέσεις

1. Για τη σύναψη συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης απαιτείται πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα.

2. Υφίσταται κώλυμα σύναψης συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης, αν υπάρχει γάμος ή σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης είτε αμφοτέρων των ενδιαφερόμενων προσώπων είτε ενός εξ αυτών.

3. Υφίσταται κώλυμα σύναψης συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης μεταξύ συγγενών εξ αίματος σε ευθεία γραμμή απεριορίστως και εκ πλαγίου μέχρι τον τέταρτο βαθμό, καθώς και συγγενών εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή απεριορίστως.

4. Υφίσταται κώλυμα σύναψης συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης μεταξύ εκείνου που υιοθέτησε και αυτού που υιοθετήθηκε.

Άρθρο 3 **Σχετική ακυρότητα**

Την ακυρότητα του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης δικαιούνται να επικαλεσθούν μόνο τα πρόσωπα που το συνήψαν, καθώς και όποιος επικαλείται έννομο συμφέρον οικογενειακής ή κληρονομικής φύσης.

Άρθρο 4 **Λύση**

1. Το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης λύεται με συμφωνία των προσώπων, που περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Λύση επέρχεται και με μονομερή συμβολαιογραφική δήλωση, αφότου αυτή επιδοθεί-κοινοποιηθεί νομίμως με δικαστικό επιμελητή στο έτερο μέρος. Η συμφωνία ή η μονομερής δήλωση καταχωρίζεται στο ειδικό βιβλίο, όπου έχει καταγραφεί και η σύσταση του συμφώνου και εκδίδεται σχετικό απόσπασμα.

2. Το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης συνιστά κώλυμα γάμου ή άλλου συμφώνου.

Άρθρο 5 **Επώνυμο**

Το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης δεν μεταβάλλει το επώνυμο των προσώπων που συμβιώνουν. Το καθένα από τα συμβιούντα πρόσωπα μπορεί, εφόσον συγκατατίθεται το έτερο, να χρησιμοποιεί στις κοινωνικές σχέσεις το επώνυμο του άλλου ή να το προσθέτει στο δικό του.

Άρθρο 6 **Περιουσιακές σχέσεις**

Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο συστήνεται το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, μπορεί να ρυθμίζονται οι περιουσιακές σχέσεις των προσώπων και, ιδίως, η τύχη των περιουσιακών στοιχείων που θα αποκτηθούν από τον έναν ή από τον άλλον κατά τη διάρκεια του συμφώνου (αποκτήματα). Οι συμβιούντες μπορούν πριν από την σύναψη του συμφώνου ή κατά τη διάρκειά του, να επιλέγουν με σύμβαση, για τη ρύθμιση των συνεπειών του συμφώνου στην περιουσιακή τους κατάσταση, σύστημα κοινωνίας κατά ίσα μέρη, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 1403 του Αστικού Κώδικα και επόμενα. Αν δεν υπάρχει συμφωνία, για τα αποκτήματα ισχύουν τα άρθρα 1400-1402 του Αστικού Κώδικα. Η αξίωση αυτή δεν γεννάται στο πρόσωπο των κληρονόμων του δικαιούχου, ούτε κληρονομείται, στρέφεται όμως κατά των

κληρονόμων του υποχρέου. Η αξίωση παραγράφεται δύο έτη μετά τη λύση του συμφώνου.

Άρθρο 7 **Διατροφή μετά τη λύση**

1. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο καταρτίζεται το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, μπορεί να περιέχεται συμφωνία με την οποία είτε το ένα ή το άλλο μέρος είτε και αμφότερα μέρη, αναλαμβάνουν υποχρέωση διατροφής αποκλειστικά και μόνο για την περίπτωση κατά την οποία, μετά τη λύση του συμφώνου με συμφωνία ή μονομερή δήλωση, θα υπάρχει αδυναμία διατροφής με ίδιες δυνάμεις του ετέρου μέρους. Αν δεν υπάρχει συμφωνία, ισχύουν αναλόγως τα άρθρα 1486-1502 του Αστικού Κώδικα. Η υποχρέωση αυτή δεν βαρύνει τους κληρονόμους του υποχρέου.

2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4, η συμβατική υποχρέωση διατροφής του κατά το σύμφωνο δικαιούχου προηγείται της εκ του νόμου υποχρέωσης διατροφής άλλων προσώπων.

3. Ο υπόχρεος συμβατικής διατροφής μετά τη λύση του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης δεν μπορεί να επικαλεσθεί την υποχρέωσή του αυτή, σε βάρος της υποχρέωσης διατροφής ανήλικων τέκνων του.

4. Ο δικαιούχος διατροφής από το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης συμπορεύεται, ως προς το δικαίωμα διατροφής, με τον διαζευγμένο σύζυγο του υποχρέου.

Άρθρο 8 **Τεκμήριο πατρότητας**

1. Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την αναγνώριση της ακυρότητάς του, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα που συμβιώνει με τη μητέρα. Το τεκμήριο ανατρέπεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Τα άρθρα 1466 επ. ΑΚ, καθώς και τα άρθρα 614 επ. Κ.Πολ.Δ., εφαρμόζονται αναλόγως και στο τεκμήριο αυτό.

2. Η ακυρότητα ή η ακύρωση του συμφώνου δεν επιδρά στο τεκμήριο πατρότητας των τέκνων.

Άρθρο 9 **Επώνυμο τέκνων**

Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης φέρει το επώνυμο που επέλεξαν οι γονείς του με κοινή και αμετάκλητη δήλωσή τους που περιέχεται στη συμβολαιογραφική συμφωνία τους για τη σύναψη του συμφώνου. Το επώνυμο που επιλέγεται είναι κοινό για όλα τα τέκνα και είναι, υποχρεωτικά, το επώνυμο του ενός από τους γονείς ή συνδυασμός των επωνύμων τους. Σε καμία, όμως, περίπτωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από δύο επώνυμα. Αν η δήλωση παραλειφθεί, μπορεί να συμπληρωθεί με μεταγενέστερη συμβολαιογραφική πράξη, κατά τα ισχύοντα για την ονοματοδοσία. Διαφορετικά, το τέκνο θα έχει σύνθετο επώνυμο, αποτελούμενο από το επώνυμο και των δύο γονέων του. Αν το επώνυμο του ενός ή και των δύο γονέων είναι σύνθετο, το επώνυμο του τέκνου θα σχηματισθεί με το πρώτο από τα δύο επώνυμα.

Άρθρο 10 **Γονική μέριμνα**

1. Η γονική μέριμνα τέκνου που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης και ασκείται από κοινού εκ μέρους των γονέων. Τα άρθρα του Αστικού Κώδικα για τη γονική μέριμνα των τέκνων που προέρχονται από γάμο εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

2. Αν το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης λυθεί, για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 4, για την άσκηση της γονικής μέριμνας εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 1513 του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 11 **Κληρονομικό δικαίωμα**

1. Το άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1820

Εκείνος από τους συζύγους ή τους συμβιούντες συντρόφους που επιζεί καλείται, ως κληρονόμος εξ αδιαθέτου με τους συγγενείς της πρώτης τάξης στο ένα τέταρτο και με τους συγγενείς των άλλων τάξεων στο μισό της κληρονομίας, εκτός αν στο σύμφωνο υπάρχει ειδικότερη πρόβλεψη με την επιφύλαξη των διατάξεων περί νόμιμης μοίρας. Επιπλέον, λαμβάνει ως εξαίρετο, ανεξαρτήτως της τάξης με την οποία καλείται, τα έπιπλα, σκεύη, ενδύματα και λοιπά οικιακά αντικείμενα που χρησιμοποιούσε είτε μόνος εκείνος που επιζεί είτε και οι δύο σύζυγοι ή συμβιούντες σύντροφοι. Αν, όμως, υπάρχουν τέκνα του συζύγου ή του συμβιούντος που απεβίωσε, λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και εκείνων, εφόσον το επιβάλλουν οι ειδικές περιστάσεις για λόγους επιείκειας.»

2. Το άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1825
Ποσοστό

Οι κατιόντες και οι γονείς του κληρονομούμενου, καθώς και ο σύζυγος ή ο συμβιώσας σε σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης που επιζεί, οι οποίοι θα είχαν κληθεί ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι, έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας στην κληρονομία. Η νόμιμη μοίρα είναι το μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας.»

Τα άρθρα 1826 επ. ΑΚ εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 12 **Δικαιώματα και ρυθμίσεις δημοσιούπαλληλικού, εργατικού, ασφαλιστικού, συνταξιοδοτικού, φορολογικού, και δημοσιονομικού δικαίου**

1. Διατάξεις δημοσιούπαλληλικού, εργατικού, ασφαλιστικού, συνταξιοδοτικού, φορολογικού, και δημοσιονομικού δικαίου, που αναφέρονται σε συζύγους, εφαρμόζονται αντιστοίχως και στα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης. Οι αρμόδιοι φορείς δημοσιούπαλληλικού, εργατικού, ασφαλιστικού, συνταξιοδοτικού, φορολογικού, και δημοσιονομικού δικαίου, που σχετίζονται με την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, υποχρεούνται στην ίση και απολύτως ισότιμη μεταχείριση των προσώπων που έχουν συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης με τα πρόσωπα που έχουν τελέσει γάμο.

2. Όπου σε οποιοδήποτε άλλο νόμο γίνεται λόγος για συζύγους, οι σχετικές διατάξεις ισχύουν αναλόγως και στα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, εφόσον δεν υπάρχει ειδική ρύθμιση στο νόμο αυτό ή δεν αντίκειται στις διατάξεις του.

Άρθρο 13

Οι συμβληθέντες στο σύμφωνο συμβίωσης έχουν δικαίωμα στη χορήγηση άδειας διαμονής ως σύντροφοι συμβιούντες με έλληνα πολίτη, πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή νομίμως διαμένοντα αλλοδαπό, με ανάλογη εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων για τους έγγαμους συντρόφους. Οι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων φορείς, υποχρεούνται στην ίση και απολύτως ισότιμη μεταχείριση των προσώπων που έχουν συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης με τα πρόσωπα που έχουν τελέσει γάμο.

Άρθρο 14 **Πεδίο εφαρμογής**

Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε κάθε σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, εφόσον αυτό έχει καταρτισθεί στην Ελλάδα κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Σε κάθε άλλη περίπτωση εφαρμόζονται οι κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ουσιαστικού και δικονομικού.

Τελική Διάταξη **Έναρξη Ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 22 Νοεμβρίου 2013

Οι προτείνοντες βουλευτές

Αλέξης Τσίπρας
Ειρήνη Αγαθοπούλου
Γιάννης Αμανατίδης
Λίτσα Αμμανατίδου
Τζένη Βαμβακά
Γιώργος Βαρεμένος
Νίκος Βούτσης
Ιωάννα Γαϊτάνη
Δημήτρης Γάκης
Όλγα Γεροβασίλη
Έφη Γεωργοπούλου-Σαλτάρη
Κωνσταντίνος Δερμιντζάκης
Ηρώ Διώτη
Παναγιώτα Δριτσέλη
Ρένα Δούρου
Γιάννης Δραγασάκης
Θοδωρής Δρίτσας
Κώστας Ζαχαριάς
Γιάννης Ζερδελής
Αφροδίτη Θεοπεφτάτου
Αικατερίνη Ιγγλέζη
Μαρία Κανελλοπούλου
Χρήστος Καραγιαννίδης
Αϊχάν Καρα Γιουσούφ
Βασιλική Κατριβάνου
Χαρά Καφαντάρη
Σταύρος Κοντονής
Τάσος Κουράκης
Παναγιώτης Κουρουμπλής
Μιχάλης Κριτσωτάκης
Βασίλης Κυριακάκης
Ζωή Κωνσταντοπούλου
Χρήστος Μαντάς
Αλέξανδρος Μεϊκόπουλος
Γιάννης Μιχελογιαννάκης
Κωνσταντίνος Μπάρκας
Μαρία Μπόλαρη
Ανδρέας Ξανθός
Δημήτριος Παπαδημούλης
Αφροδίτη Σταμπουλή
Δημήτρης Στρατούλης
Πέτρος Τατσόπουλος
Ευκλείδης Τσακαλώτος
Δημήτρης Τσουκαλάς
Θεανώ Φωτίου
Δέσποινα Χαραλαμπίδου